

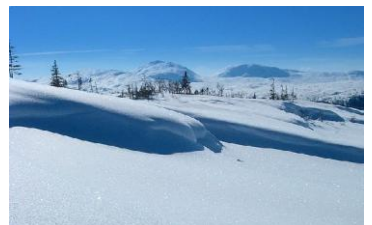

Verdal kommune

Årsberetning 2009

Verdal, 24. mars 2010

Innhold:

KAPITTEL 1	RÅDMANNENS VURDERINGER	4
KAPITTEL 2	SITUASJONSBEKRIVELSE ORGANISASJON	8
2.1	Organisasjonskart for Verdal kommune	8
2.2	Årsverksutvikling	8
2.2	HMS	11
2.3	Diskriminering og likestilling	11
2.4	Tilstand Verdal kommune	13
2.6	Etikk	14
KAPITTEL 3	ØKONOMI	15
3.1	Regnskapsresultat	15
3.2	Investeringer	19
3.3	Balanseregnskapet	20
3.4	Finansstrategi	21
3.5	Driftsresultat for kommunedelplanområdene	25

Kapittel 1 Rådmannens vurderinger

Fra og med regnskapsåret 2009 har rådmannen valgt å utarbeide en årsberetning som følger kommuneregnskapet. I tillegg utarbeides det en egen årsrapport med utfyllende informasjon til politiske organer.

Samfunn og tjenester

Verdal kommune har en periode hatt en positiv utvikling. Et spennende og mer robust næringsliv er utviklet, Verdalsøra er forskjønnert, det har vært sterk vekst på Stiklestad og kulturinkubatoren Tindved og fylkets kanskje fremste kino er kommet på plass.

Også i løpet av 2009 er det gjennomført mange positive tiltak.

Kommunens forebyggingsplaner har vakt stor interesse. Planene ble presentert på en barnehagekonferanse i juni, og kommunen ble tildelt en pris fra Kvalitetskommuneprosjektet for disse. Det signaliseres at det så smått begynner å komme effekter av arbeidet, gjennom samarbeidet mellom helsestasjon og barnehagene i språk 4.

I kjølvannet av forebyggingsarbeidet har arbeidspresset på barnevernet økt. Dette bl.a. som følge av flere meldinger. Flere meldinger til barnevernet må anses å være positivt, da dette med sannsynlighet fører til tidligere inngripen, og større mulighet til å hjelpe de barna det gjelder.

Spesialundervisningen ligger også i 2009 alt for høyt, og fortsatt med innsats for sent i skoleløpet. Særlig i de siste årene av barneskolen øker denne tildelingen. Dette er ikke i tråd med tanken om tidlig innsats i opplæringen. Det viser seg likevel at ved å satse på et mer likeverdig tilbud og tidligere innsats, er den oppadstigende kurven for spesialundervisningen snudd, og andelen av undervisningsbudsjettet er redusert fra 21,6 i 2009 til 20,4 prosent i 2010. Dette arbeidet vil også framover ha fullt fokus.

Innenfor helse, velferd, pleie og omsorg oppleves det et stort trykk med stadig økning i antall tjenestemottakere. Kommunens økonomiske situasjon innebærer at omfanget av tjenester fortsatt må ned, det er derfor iverksatt en prosess med gjennomgang av alle vedtak med mål å redusere tjenestenivå ved endringsvedtak. Terskelen for å få tjenester vil framover bli høyere.

Rådmannen er likevel glad for å kunne si at det i 2009, i motsetning til tidligere år, har vært nok støttekontakter. Kommunen har også, bl.a. takket være gavemidler, klart å gi et godt dagtilbud til grupper som trenger det, både demente, tjenestemottakere innenfor rus og psykiatri og pensjonister.

På NAV har 43 mottakere av langtids sosialhjelp hatt tett oppfølging med tanke på arbeid og eller aktivitet.

Gjennom systematisk arbeid med å gjøre statlige ytelser tilgjengelig som alternativ til ordinær sosialhjelp, registreres en forsiktig nedgang i forbruket av økonomisk sosialhjelp. Dette har skjedd i en tid da kommunen har opplevd stor arbeidsledighet som en konsekvens av finanskrisen.

Verdals hjørnesteinsbedrift Aker har hatt store utfordringer i 2009, med langvarige permitteringer og stor spenning i forhold til tildelingsrunder på kontrakter og til dels utsettelse på tildelinger.

Beslutninger hos General Electric om hvor det er aktuelt å satse videre på bygging av vindmøller, har trukket ut i tid og forsterket usikkerheten.

Verdal har opplevd en økning i arbeidsledigheten i 2009 grunnet etterspørselssvikt fra nasjonalt og internasjonalt marked. 1. juli 2009 var arbeidsledigheten på landsbasis 3,0 %. For Nord-Trøndelag var andelen 3,1 %. Verdals hadde en ledighet på 3,8 %, mens naboen Levanger hadde 3,2 %. Ledigheten i Verdal økte fra samme tidspunkt i 2008 med 79 personer fra 202 helt ledige til 281 ledige. Verdal har i januar 2010 5,1 % arbeidsledighet, som er høyest av alle kommunene i Nord-Trøndelag.

Vekst i de kommunale inntektene, forutsetter at veksten i innbyggertallet framover er større enn veksten i landet forøvrig. Dersom innbyggertallet øker forholdsvis mindre enn landet forøvrig, vil dette påvirke inntektene negativt. Verdal kommune må ha like stort fokus på inntektssiden som på utgiftssiden, og drive kontinuerlig innsats for å sikre bosettingen.

Det er viktig å være aktiv i å skape nye bedrifter, videreutvikle de som er og i partnerskap mellom kommune og næringslivet være utviklingsorientert. Dette er krevende men gir mange muligheter for videre vekst.

På næringsviden har 24 av totalt 28 med inkubatoropphold siden 2007, etablert bedrift. Dette synes å være en svært viktig satsing.

Det er også positivt at felles reiselivssatsing for Trøndelag er vedtatt. Stiklestad Nasjonale Kultursenter er utfordret av Trøndelag reiseliv til å ha hovedansvar for utviklingen av fyrtårnet "Det historiske Trøndelag". Arbeidet er godt i gang.

Av større investeringer er etappe 3 på Vuku oppvekstsenter i full gang. Verdalsøra barneskole og Verdalsøra ungdomsskole har vært på plan og designkonkurranse. Byggestart forventes sommeren 2010.

Oppussing av to sykeheimsavdelinger ved Verdal Bo og Helsetun er slutført i 2009. Arbeidene med ny jernbaneundergang ved Verdal Hotell er i full gang, denne slutføres i 2010. Ny gang/sykkelveg Fleskhus inkluderer ny vann/kloakk. Den ble slutført høsten 2009.

I forhold til det kommunale plansystemet jobbes det med kommunedelplaner for helse, velferd og omsorg og for oppvest. Målet er at førsteutgaven av disse skal ferdigstilles i 2010. I tillegg vil tiltaksdelen i kommunedelplan næring, landbruk og naturforvaltning bli ferdigstilt før sommerferien.

I kommunedelplanene blir det definert effektmål i forlengelsen av verdimålene i kommuneplanens samfunnsdel. Effektmålene skal bidra til å tydeliggjøre hva kommunen ønsker å oppnå med sin ressursdisponering. De vil være utgangspunkt for tertial- og årsrapporteringen, og slik bidra til å gjøre rapporteringen bedre.

Organisasjon

Årsverksutviklingen viser en alt for høy vekst i antall stillinger med tanke på den aktivitetsreduksjon som fremover er nødvendig. Det er iverksatt prosesser for å stanse veksten og redusere antallet stillinger. Disse prosessene innebærer gjennomgang av både oppgaver og organisasjon, og vil med sannsynlighet medføre til dels store endringer.

Fremover vil det bli en krevende oppgave å gjennomføre nødvendig effektivisering. Spesielt ettersom dette må skje samtidig med at kommunen forebereder veksten som vil komme i eldregruppen i årene fremover. Det vises i den forbindelse til befolkningsfremskrivningen i kap. 2.1.3 som viser en vekst i aldersgruppen 67-79 på 513 personer i perioden fram til 2015.

Å få styring med årsverksutviklingen er en oppgave som har vært i fokus en stund, og for å klare dette pågår det nå et arbeid med å få på plass stillingshjelm.

De fire satsingsområdene på området organisasjon i kommuneplanens samfunnsdel er koordinering, kompetanse, teknologi og miljøvennlig drift.

I en situasjon hvor kommunen skal redusere aktivitetsnivået, er det avgjørende å ha rett kompetanse på rett sted. Samtidig med veksten i antall eldre, blir det stadig færre hender til å utføre oppgavene i arbeidslivet. Kommunen vil framover møte en tøffere konkurranse fra omverdenen når det gjelder rekruttering, og rekrutteringsstrategier er et viktig område å jobbe med framover.

I rapportering om den kompetansemessige situasjonen på kommunedelplanområdene ser det ut til at det innenfor helse, omsorg og velferd er vanskelig å rekruttere sykepleiere og vernepleiere til tjenesten. Det finnes ikke spisskompetanse på alle avdelinger. Dette krever samhandling på tvers slik at optimalt tilbud kan gis uansett hvor tjenestemottakerne bor. Innenfor oppvekst er det behov for flere typer kompetanse, det vises her til beskrivelser i kap. 3.2.

I effektiviseringsprosessen er det, i den grad det er mulig, nødvendig å flytte ansatte til nye oppgaver isteden for å ansette nye personer. Dette krever god oversikt over eksisterende kompetanse og kompetansebehovet i organisasjonen.

Økt grad av koordinering blir nødvendig med mindre ressurser og færre ansatte. Det må sikres at de viktigste av oppgavene som skal løses, får oppfølging innenfor alle fagfelt som skal bidra, til rett tid.

Kommunedelplanene skal bidra til å gi bedre oversikt over de viktige oppgavene framover, og over hvem som er bidragsyttere i oppgaveløsningen.

Teknologien er under konstant utvikling. For å kunne nytte teknologien best mulig, må det sikres at det er kunnskap både om utviklingen og om de behov som finnes i organisasjonen.

På området miljøvennlig drift registrer rådmannen at tilbakemeldingene fra virksomhetsområdene er tynn. Dette er et område som må få økt fokus framover, noe som bl.a. arbeidet med kommunedelplanene vil bidra til.

Sykefraværet har steget siden 2005 og er for høyt. Betydningen av innsats både når det gjelder sykefravær og HMS-arbeid blir ikke mindre i en situasjon med store aktivitetsreduksjoner og økt press på organisasjonen.

Innenfor likestillingsområdet har kommunen tidligere hatt mest fokus på kjønnsdiskriminering. Det er viktig å være oppmerksom på at det nå foreligger lovverk som også regulerer diskriminering på grunn av etnisitet og religion, nedsatt funksjonsevne, politisk syn, medlemskap i fagforening, seksuell orientering og alder.

Økonomi

Når Verdal kommunes økonomiske situasjon skal vurderes, er det nødvendig å se på netto driftsresultat. Netto driftsresultat viser hva som er disponibelt etter at netto kapitalutgifter er dekket.

Netto driftsresultat er for andre året på rad negativt og ligger på samme nivå som i 2008. Dette betyr at kommunen ikke makter å dekke årets utgifter med de løpende inntektene.

Fra 2006 er netto driftsresultat blitt redusert med ca 22 mill. kroner. ***Dette er en meget alvorlig utvikling av økonomien og viser at i et langsiktig perspektiv er det ikke økonomisk bærekraft.***

De samlede driftsinntektene øker med 16 prosent fra 2008 til 2009. Dette er en av de høyeste inntektsvekstene som kommunen noen gang har hatt fra ett år til neste.

Kommunens samlede driftsutgifter øker med ca. 106 mill. kroner fra 2008 til 2009, tilsvarende 15,8 prosent. Økningen i lønns- og sosiale utgifter er på 60 mill. kroner, tilsvarende en lønnsvekst på nærmere 13 prosent.

Virksomhetsområdenes merforbruk i 2009 er på i overkant av 7 mill. kroner. Dette merforbruket kommer på toppen av den innsparing som er beskrevet i økonomiplan 2010-2013 på i overkant av 18 mill. kroner i 2014, slik at samlet innsparingsbehov ligger rundt 26 mill. kroner.

Det er små endringer i fordelingen mellom de ulike områdene siden 2008. Oppvekst og Pleie og omsorg utgjør 77 prosent av de totale netto driftsutgifter. Forbruket innenfor de åtte enhetene i ISK utgjør 5 prosent. Kommunen må ha oppmerksomhet på den demografiske utviklingen som fram i tid vil måtte medføre en forskyvning av ressurser fra oppvekst til helse, omsorg og velferd.

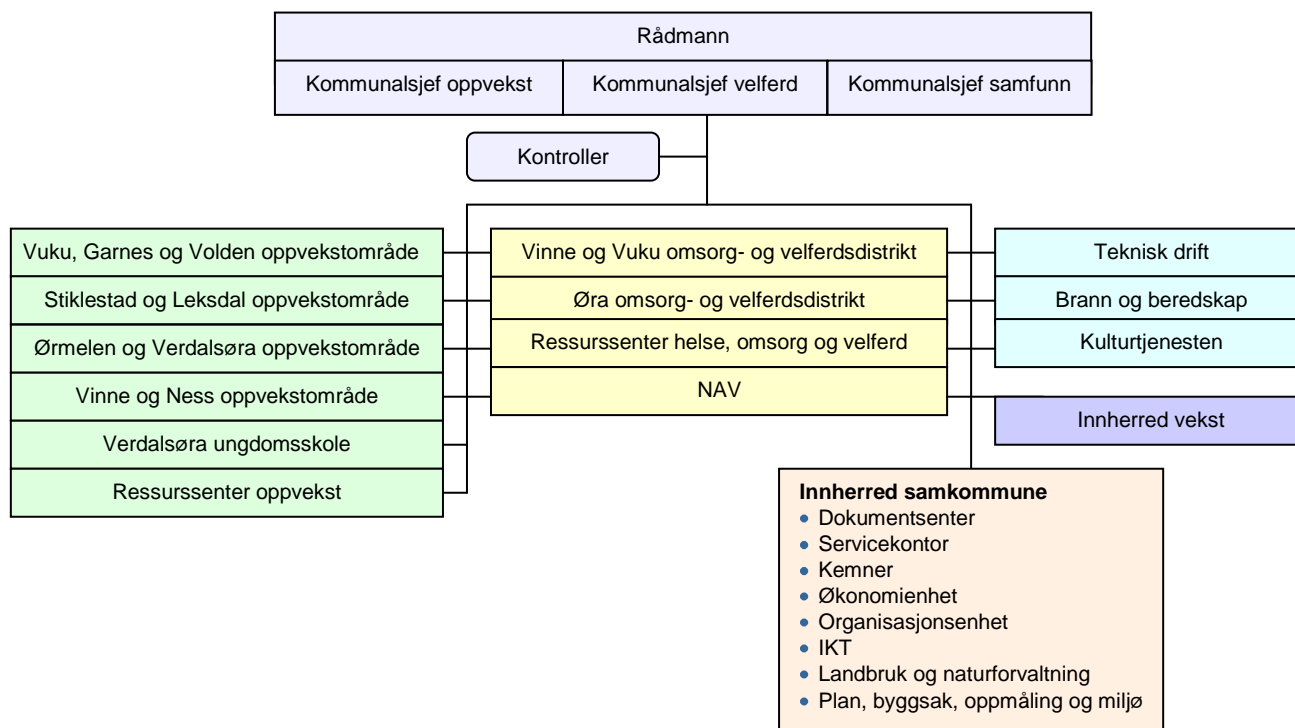
De samlede netto rente og avdragsutgiftene er på ca 46 mill. kroner i 2009. Dette er en økning på 6,1 mill. kroner sammenlignet med 2008 og 16,2 mill. kroner høyere enn i 2007. Avdragene er på omtrent samme nivå i 2009 som de var i 2005. I samme periode er netto lån fratrukket husbanklån økt fra 467 mill. kroner til 664 mill. kroner. Dette innebærer at den gjennomsnittlige nedbetalingstiden for kommunens lån er økt fra 16 til 38 år, og nedbetalingstiden er økende.

Kommunens fondsavsetninger inkl. kapitalfond, er redusert med 15,2 mill. kroner fra 2008 til 2009. Det er spesielt viktig å merke seg endringen i disposisjonsfondet, som er redusert fra 24,6 i 2007 til 7,4 mill. kroner ved utgangen av 2009. Både i 2008 og 2009 har kommunen brukt årlig netto 9-10 mill. kroner av oppsparte midler.

Finanskrisen i 2008 medførte en negativ endring i den globale økonomien. Endringen ga både nasjonale og lokale konsekvenser, som svikt i investeringer i konkurranseutsatt næringsliv. Dette er alvorlig for Verdal. Kommunen har en stor andel ansatte innenfor bygg og anlegg og i industrien, og en liten andel ansatte innenfor offentlig virksomhet. Situasjonen innebærer økt press på sosialbudsjettet.

Kapittel 2 Situasjonsbeskrivelse organisasjon

2.1 Organisasjonskart for Verdal kommune

2.2 Årsverksutvikling

Virksomhetsområder	Pr. 31.12.09	Pr. 31.12 2008	Endring 2008-2009
Vuku Garnes og Volden oppvekst	70,4	62,3	8,1
Stiklestad og Leksdal oppvekst	57,8	55,9	1,9
Ørmelen og Verdalsøra oppvekst	118,9	117,0	1,9
Verdalsøra ungdomsskole	54,5	45,6	8,9
Vinne og Ness oppvekstområde	74,4	70,0	4,4
Ressurscenter oppvekst	53,3	42,0	11,3
Sum oppvekst	429,3	392,8	36,5
Øra omsorgs- og velferd	165,6	156,9	8,7
Vinne og Vuku omsorg og velferd	120,0	120,4	-0,4
Ressurscenter helse- og omsorg	36,4	32,4	4
NAV (sosial/rus/psykiatri/flyktning)	22,4	21,8	0,6
Sum helse, velferd, pleie og omsorg	344,4	331,5	12,9
Kulturtjenesten	12,4	12,4	0
Brann og beredskap	6,6	6,6	0
Teknisk drift	45,0	44,0	1
Sum brann/teknisk	51,6	50,6	1
Rådmannen	7,0	7,0	0
Sum antall årsverk	844,7	794,3	50,4
Antall årsverk ISK	40,4	40,9	-0,5
TOTALT	885,1	835,2	49,9

Forklaring på endringer i antall årsverk fra 2008 til 2009.

Som det går frem av oversikten foran er det en økning i antall årsverk fra 794,3 til 844,7 fra 2008 til 2009. Tallene er pr. 31/12.

Nedenfor er det vist endringen i antall årsverk innenfor det enkelte virksomhetsområde fra 2008 til 2009. Endringen innenfor det enkelte område er kort beskrevet og det er vist til hvilke vedtak/bestemmelser som ligger til grunn for den enkelte endring.

Det er fortsatt mindre ulikheter på rapporteringen fra virksomhetsområdene. For noen områder er f.eks prosjektstillinger, lærlinger osv tatt med, for andre områder er rapporterte tall basert på faste stillinger. Endringene mellom årene for det enkelte virksomhetsområde skal imidlertid være sammenlignbare.

Det arbeides nå med innføring av et hjemmelsregister i kommunen. Dette vil gi en bedre og sikrere oversikt over de ulike stillingene i kommunen og skal sikre et tryggere grunnlag for rapportering av antall årsverk. Dette arbeidet skal være ferdigstilt i løpet av kort tid og rapporteringen av årsverk etter 1. tertial 2010 skal baseres på dette tallmaterialet. Dette vil medføre visse korreksjoner av de tallene som rapporteres nå.

Virksomhetsområde	Endring m/forklaring	Vedtak
Vuku, Garnes og Volden oppvekstområde		
Økning på 8,1 årsverk.	Renhold og kontorpersonell er økt med 0,4 årsverk.	Administrativt
	Assistentstillinger er økt med 1,6 årsverk på grunn av elever med spesielle behov.	
	Styrerressurs og assistentstillinger i barnehagene er økt med til sammen 6,1 årsverk fordi det er tatt inn flere barn i barnehagene og bemanningen er økt for å oppfylle vedtatt bemanningsnorm.	
Stiklestad og Leksdal oppvekstområde		
Økning på 1,9 årsverk.	Spesialassistent og spesialpedagog i barnehage er økt med 1,9 årsverk.	Administrativt i forhold til barn med spesielle behov
Ørmelen og Verdalsøra oppvekstområde		
Økning på 1,9 årsverk.	Frikjøp av prosjektledere, totalt 0,8 årsverk, oppfølging av forebyggingsplanene.	Politisk
	Assistentressurs økt med 0,6 årsverk relatert opp mot enkeltelev.	Administrativt
	Morsmåslærer 0,6 årsverk er opprettet som morsmåslærer knyttet til undervisning av elever fra asylmottaket.	Administrativt
	Renholdsstilling er økt med 0,15 årsverk knyttet til SFO ved Verdalsøra barneskole.	Administrativt
	Spesialpedagogisk hjelp i barnehagene er redusert med 0,5 årsverk.	Administrativt
	Økt årsverk i barnehagene med 0,25 årsverk fordi det er tatt inn flere barn i barnehagene og bemanningen er økt for å oppfylle vedtatt bemanningsnormen.	Politisk vedtatte normer

Verdalsøra ungdomsskole		
Økning på 8,9 årsverk.	Assistentressurs er økt med 2,5 årsverk til elever med særskilte behov.	Administrativt
	Assistentressurs på 0,7 årsverk gjelder elever som refunderes fra andre kommuner.	Administrativt
	Ressurs til pedagog er økt med 3,9 årsverk, økning skyldes økt antall klasser.	Administrativt
	Opprettelse av basisteam på 1,8 årsverk for begge ungdomsskole. Konsekvens av vedtatt forebyggingsplan 6 – 16 år.	Politisk
Vinne og Ness oppvekstområde		
Økning på 4,4 årsverk.	Spesialtiltak barnehage økt med 1,4 årsverk.	Administrativt
	Assistentstillinger i barnehagene er økt med til sammen 0,8 årsverk fordi det er tatt inn flere barn i barnehagene og bemanningen er økt for å oppfylle vedtatt bemanningsnorm.	Politisk vedtatt
	Assistentressurs økt med 0,8 årsverk relatert opp mot to enkeltelever.	Administrativt
	To førsteklasse fra høsten 2009, økt med 0,9 lærerårsverk. Det er en økning på 0,5 årsverk med bakgrunn i at en ekstra lærling er tatt inn.	Administrativt
Ressurssenter oppvekst		
Økning på 11,3 årsverk.	Kommunen overtok ansvaret for Stekke kafé og voksenopplæring flyktninger og asylmottak. Tidligere administrativt lagt til Verdal videregående skole. Til sammen 8,8 årsverk.	Administrativt
	1 årsverk som psykolog besatt i 2009. Stillingen har vært i bemanningsplanen for virksomhetsområdet, men først i 2009 lyktes det å få tilsatt psykolog i kommunen.	Administrativt
	Helsesøster og legetjeneste er styrket med 1 årsverk knyttet til oppfølging av beboere i asylmottaket.	Administrativt
	1 årsverk er tilført barnevernet.	Vedtatt i budsjettet for 2009
	MILL-veileder er redusert med 0,5 årsverk.	Administrativt
Øra omsorg og velferd		
Økning på 8,7 årsverk.	4,35 årsverk ny bruker Brukerstyrt personlig assistanse. Konsekvens etter opphør barnebolig.	Barnebolig er politisk behandlet
	Ny bruker flyttet inn i avlastningsboligen 1,35 årsverk.	Administrativt
	Hjemmetjenesten er økt med 3 årsverk. Dette er gjort for å imøtekomme økt brukerbehov.	Administrativt
Vinne og Vuku omsorg og velferd		
Reduksjon med 0,4 årsverk.	Dette årsverket er redusert ved vaskeriet ved omlegging/tilpasning av drifta.	Administrativt
Ressurssenter helse, omsorg og velferd		
Økning på 4 årsverk.	Tre av årsverkene er knyttet til prosjektstillinger opprettet i forbindelse med opptrappingsplan for rusfeltet. Disse årsverkene er i sin helhet finansiert av eksterne midler.	Politisk
	Ett av årsverkene skyldes ny stilling som turnuslege på Stekke legesenter. Besatt etter forespørsel fra Fylkeslegen	Administrativt

NAV		
Økning med 0,6 årsverk.	Det er opprettet 0,6 årsverk til flyktningekoordinering. Arbeidsoppgavene for stillingen er knyttet til mottak og etablering av nyankomne flyktninger.	Vedtatt i budsjettet for 2009
Teknisk drift.		
Økning på 1 årsverk.	En person er i løpet av 2009 overført fra uteavdelingen til administrasjonen innenfor teknisk drift. Denne stillingen ble erstattet på uteavdelingen.	Administrativt
Brann og beredskap	Ingen endring i årsverk.	
Kulturtjenesten	Ingen endring i årsverk.	
Rådmannskontoret	Ingen endring i årsverk.	

2.2 HMS

Arbeidsmiljøutvalget: Det er i 2009 avholdt 8 møter, derav 2 fellesmøter med Levanger kommunes AMU. Det er behandlet 61 saker.

Årsplan HMS: I 2009 utarbeidet ca 70 % av enhetene/verneområdene egen HMS – årsplan.

Bedriftshelsetjenesten: Det ble inngått avtale med ny leverandør av bedriftshelsetjeneste for 2009 -2010. Ny leverandør er AktiMed. Antall timer forbruk for 2009 er ca. 450 timer. Dette tilsvarer rammen.

IA arbeid: Attføringsutvalget ble nedlagt i 2009 i og med at det hadde mistet sin funksjon som følge av IA avtalen. Det er fortsatt svært varierende hvor godt ledere følger opp ansatte, og det er startet arbeid med et nærværprosjekt for å prøve ut nye tilnærminger. Det er små endringer i sykefraværstallene i forhold til tidligere år, samlet sett.

Seniortiltak: 58 personer, 41 kvinner og 17 menn, har tatt ut senior tiltak i 2009. Det er avholdt seniorseminar for ansatte født i 1949.

AKAN: Det er laget et lokalt undervisningsopplegg vedrørende AKAN. Det er avholdt verneombudsdag med presentasjon av opplæringsopplegget. Verneombudene har fått i oppgave å presentere undervisningsopplegget innenfor egen enhet. Det har vært to aktive Akan-avtaler i 2009.

Forebygging og håndtering av konflikter: Det er kjørt opplæring/gjennomgang av retningslinjer for "Forebygging og håndtering av konflikter " til ledere, verneombud og tillitsvalgte.

2.3 Diskriminering og likestilling

Kommunen har plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering.

Vern mot diskriminering i arbeidslivet sikres gjennom 4 ulike lover:

1. Likestillingsloven forbyr diskriminering på grunn av kjønn, graviditet og foreldrepermisjon.

Lovens formål: **Kjønn** – Fremme likestilling mellom kjønnene med særlig sikte på å bedre kvinnens stilling.

Det er nødvendig med bevisstgjøring rundt rekrutteringsprosessen.

I bevisstgjøring med tanke på likestilling er det viktig med oppgradering av status for kvinnedominerte yrker, og at menn går inn i kvinnedominerte yrker.

2. Diskrimineringsloven forbyr diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Lovens formål: **Etnisitet, religion m.v.** – fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter. Det er viktig med integrering av fremmedkulturelle kvinner og menn. 20 personer med etnisk bakgrunn er vikar eller fast ansatt i Verdal kommune.

3. Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven forbyr diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Loven stiller også krav om individuell tilrettelegging på arbeidsplassen.

Lovens formål:

Nedsatt funksjonsevne – fremme likestilling og likeverd for alle uavhengig av funksjonsevne. Bidra til nedbygging av samfunnsskapt barrierer og hindre at nye skapes.

I Verdal kommune er det planlagt tiltak eller gjennomført tiltak for ansatte med nedsatt funksjonsevne:

- Ved Rådhuset er det tydelig skilting og markering av parkeringsplass for bevegelseshemmede.
 - Det er utført heving av brostein for å utjevne nivåforskjell i inngangspartiet, inngangsdører med dørautomatikk.
 - Hev og senkbar talerstol i kommunestyresalen.
 - På Stekke er det tilrettelagt med forstørrelsesprogram på PC og hodetelefon i hussentralen.
 - Kommunen har IA avtalen der det tilrettelegges for ansatte alt etter hvilken grad av funksjonshemming den ansatte har.
 - Alle nye bygg tar hensyn til universell utforming.
4. Arbeidsmiljøloven forbyr diskriminering på grunn av politisk syn, medlemskap i fagforening, seksuell orientering og alder.

2. 4 Tilstand Verdal kommune

Ansatte (Tall i parentes gjelder 2008)	Kvinner	Menn	Totalt	
Antall fast ansatte	871 (842)	206 (217)	1 077 (1059)	
Gj.sn. stillingsprosent	72,89 (71,80)	82,69 (82,69)		
Gj.sn. lønn pr. årsverk	351 343 (340 000)	385 744 (372 000)		
Rådmann og kommunalsjefer	3 (3)	2 (2)	5 (5)	
Virksomhetsledere	4 (4)	9 (9)	13	
Gj.sn. lønn virksomhetsledere	502 598 (482 500)	540 098 (520 000)		
Andel deltidsstillinger - prosent				
0-49,99 %	16,88 (10,4)	16,51 (4,6)		
50-99,99 %	48,22 (53,8)	14,57 (14,9)		
100 %	35,02 (35,8)	69,91 (80,5)		
Menn i kvinnedominerte yrker og kvinner i mannsdominerte yrker - prosent				
Andel menn i plo:		5,85 (4,8)		
Andel menn i kommunale barnehager		9,91 (7,6)		
Andel kvinner i brann/beredskap og teknisk drift	17,65 (14,5)			
Oppvekst	Kvinner	Menn	Totalt	
Antall ansatte	349 (323)	86 (91)	435 (414)	
Stillingsprosent	79,59 (78,6)	92,59 (92,8)		
Gj.sn.lønn pr. årsverk	357 671 (350 000)	389 548 (379 000)		
Virksomhetsledere	1 (1)	4 (4)	5 (5)	
Omsorg og velferd	Kvinner	Menn	Totalt	
Antall ansatte	419 (373)	26 (19)	445 (392)	
Stillingsprosent	64,73 (61,8)	75,13 (81)		
Gj.sn.lønn pr. årsverk	336 022 (320 900)	350 324 (332 900)		
Virksomhetsledere	3 (1)	1 (1)	4 (2)	
Fravær	Dager	Pr. kvinne i permisjon	Dager	Pr. mann i permisjon
Barns sykdom	988 (829)	4,35 (3,77)	113 (92)	2,97 (2,63)
Fravær 1-16 dager	8 531 (7 223)	9,55 (8,58)	889 (1 173)	6,22 (5,41)
Fravær >17 dager	37 531 (31 172)	42,03 (37,02)	2 712 (4 089)	18,97 (18,84)
Personalpolitiske tiltak	Kvinner	Menn	Totalt	
Seniortiltak	41 (32)	17 (21)	58 (53)	
Politiske lederverv	Kvinner	Menn	Totalt	
Ordfører		1 (1)	1 (1)	
Varaordfører		1 (1)	1 (1)	
Komiteledere	2 (2)		2 (2)	
Arbeidsmiljøutvalget	1 (1)		1 (1)	
Administrasjonsutvalget	1	(1)	1 (1)	
Kontrollutvalget	(1)	1	1 (1)	

2.5 Fokusområder for likestillingsarbeid

Det er nødvendig med bevissthet rundt likestilling ved:

- ansettelser
- lønn som virkemiddel i likestilling
- arbeids- og oppgavefordeling
- tilrettelegging av karrieremuligheter i ulike faser av den yrkesaktive perioden
- rekruttering til fagstillinger
- rekruttering til lederstillinger
- lederopplæring
- sammensetting av prosjektgrupper og utpeking av prosjektledere
- uønsket deltidsproblematikk
- møtekultur og nettverk
- diskriminerende holdninger
- menn i kvinnedominerte yrker
- kvinner i mannsdominerte yrker
- oppgradering av status for kvinnedominerte yrker
- kvinnerepresentasjon i viktige forum
- ordninger med mer fleksibel arbeidstid inkl. hjemmekontor
- integrering av fremmedkulturelle menn og kvinner
- få godkjent utdanning fra utenlandske institusjoner

2.6 Etikk

Det er utarbeidet felles etiske retningslinjer for Verdal kommune, Levanger kommune og Innherred samkommune. Disse retningslinjene ble for Verdal kommunes del vedtatt av administrasjonsutvalget i februar 2008. Etisk kvalitet på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne skal ha tillit til kommunen. Målet med de etiske retningslinjene er at alle kommuneansatte skal være seg dette bevisst. Retningslinjene er ment å være generelle rettesnorer som igjen krever refleksjon av den enkelte ansatte.

Kommunen som arbeidsgiver har det overordnede ansvaret for de etiske retningslinjene og for at disse blir fulgt. Virksomhetsledere har et særlig ansvar for oppfølging. For det første fordi lederne gjennom ord, handlinger og lederstil har stor innflytelse på kulturen og normene for atferd i organisasjonen. For det andre fordi lederne selv kan bli satt i situasjoner hvor valg og beslutninger krever etisk refleksjon og klokskap. For det tredje fordi det er ledernes ansvar å sørge for at hele organisasjonen er seg bevisst de etiske kravene som stilles i virksomheten, og at det umiddelbart blir tatt opp i organisasjonen dersom det skjer brudd på lover og regler eller det utvikler seg en uheldig sedvane og kultur.

Den enkelte ansatte plikter å gjøre seg kjent med de bestemmelser og instruksjoner som til enhver tid gjelder for vedkommendes stilling, og har et personlig ansvar for å følge retningslinjene på beste måte.

I kommunenes kompetanseutviklingstiltak "Medarbeiderskap" er de etiske retningslinjene et viktig tema.

I 2009 gjennomførte HINT en undersøkelse om verdiutviklingen i kommunene Steinkjer, Verdal og Levanger blant de administrative lederne i disse kommunene. Når det gjelder de etiske retningslinjer var konklusjonen at en svært høy andel av lederne mener de etiske retningslinjene blir etterlevd i stor/svært stor grad.

Svarene fra lederne indikerer at det å behandle kolleger og brukere med respekt er det område som ønskes prioritert øverst i åra framover.

Kapittel 3 Økonomi

3.1 Regnskapsresultat

Regnskapsresultat	Beløp i hele 1000 kroner					Endring
	2005	2006	2007	2008	2009	2008-2009
Inntekter / utgifter						
Sum driftsinntekter	555 016	607 111	636 640	707 451	820 372	16,0
Sum driftsutgifter	511 407	555 162	596 346	675 231	781 607	15,8
Brutto driftsresultat	43 609	51 949	40 294	32 220	38 765	20,3
Netto kapitalutgifter	33 612	37 041	33 865	39 962	46 081	15,3
Netto driftsresultat	9 997	14 908	6 429	-7 742	-7 316	-5,5
Netto avsetninger	6 784	7 676	802	-10 403	-9 375	-9,9
Finansiering kapitalregnsk.	883	0	3 353	1 400	1 829	
Overskudd/Underskudd	2 330	7 232	2 274	1 261	230	-81,8

Regnskapsresultatet: For å komme fram til det regnskapsmessige resultat, må det tas hensyn til overføringer av midler til senere bruk, og bruk av tidligere overførte bevilgninger.

Når det gjelder kommunens fondsbeholdninger vises det til kap. 2.5. Fondsavsetninger.

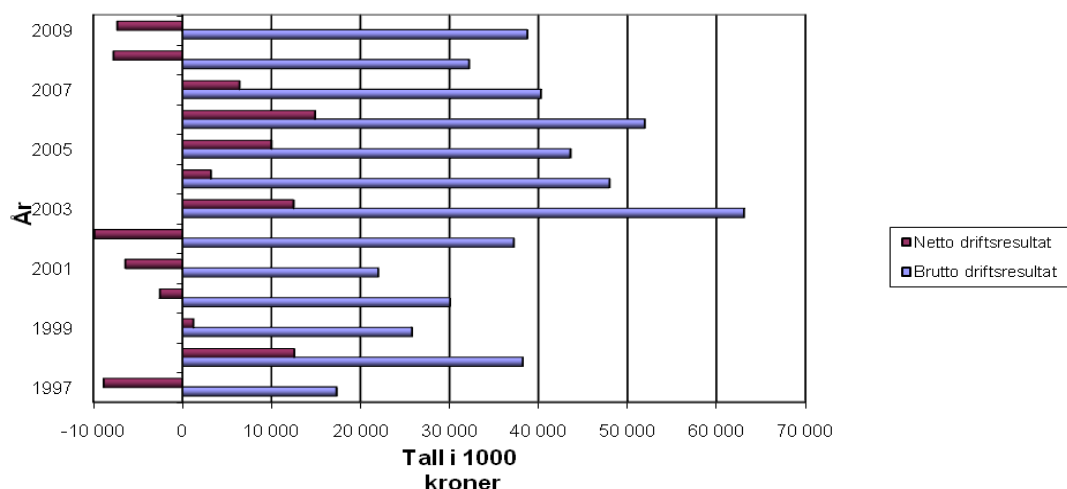
Overskuddet for 2009 ble på 229.550 kroner. I tallene ovenfor er det korrigert for avskrivninger i driftsutgiftene. Avskrivningene utgjør 35.083.335 kroner.

Brutto driftsresultat viser hvor mye som er til disposisjon av driftsinntektene etter at ordinære driftsutgifter er dekket. Brutto driftsresultat økes med 20 prosent fra 2008 til 2009.

Netto driftsresultat viser hvor mye som er til disposisjon etter at netto kapitalutgifter er dekket. Netto driftsutgifter er for andre året på rad negativt og ligger på samme nivå som i 2008. Dette betyr at kommunen ikke makter å dekke årets utgifter med de løpende inntektene. Fra 2006 er netto driftsresultat blitt redusert med ca 22 mill. kroner. ***Dette er en meget alvorlig utvikling av økonomien og viser at i et langsiktig perspektiv er ikke økonomien bærekraftig.***

Netto avsetninger viser hvor mye som enten avsettes eller brukes av tidligere avsetninger. Etter en stabil periode i 2004 til 2006 hvor det ble netto avsatt 7-8 mill. kroner av driftsmidlene viser tallene for de to siste årene en markant endring. I 2008 og 2009 bruker kommunen netto 9-10 mill. kroner av oppsparte midler.

Brutto og netto driftsresultat 1997-2009

Driftsinntekter

Tabellen under viser utviklingen de siste årene når det gjelder driftsinntektene.

Utvikling i inntekter	Beløp i hele 1000 kroner					Endring 2008- 2009
	2005	2006	2007	2008	2009	
Type inntekt						
Skatt på inntekt og formue	192 149	206 979	212 463	217 792	227 818	4,6
Eiendomsskatt	10 250	10 296	14 799	15 182	15 981	5,3
Rammetilskudd	155 163	177 786	185 684	199 989	239 379	19,7
Sum frie inntekter	357 562	395 061	412 946	432 963	483 178	11,6
Brukerbetaling	23 022	22 283	23 969	26 212	28 706	9,5
Andre salgs- og leieinntekter	51 745	54 267	62 042	71 133	73 519	3,4
Overføringer	122 567	135 500	137 683	176 962	234 441	32,5
Andre overføringer	120	0	0	181	528	191,7
Sum driftsinntekter	555 016	607 111	636 640	707 451	820 372	16,0

De samlede driftsinntektene øker med 16 prosent fra 2008 til 2009. Dette er en av de høyeste inntektsvekstene som kommunen noen gang har hatt fra ett år til neste.

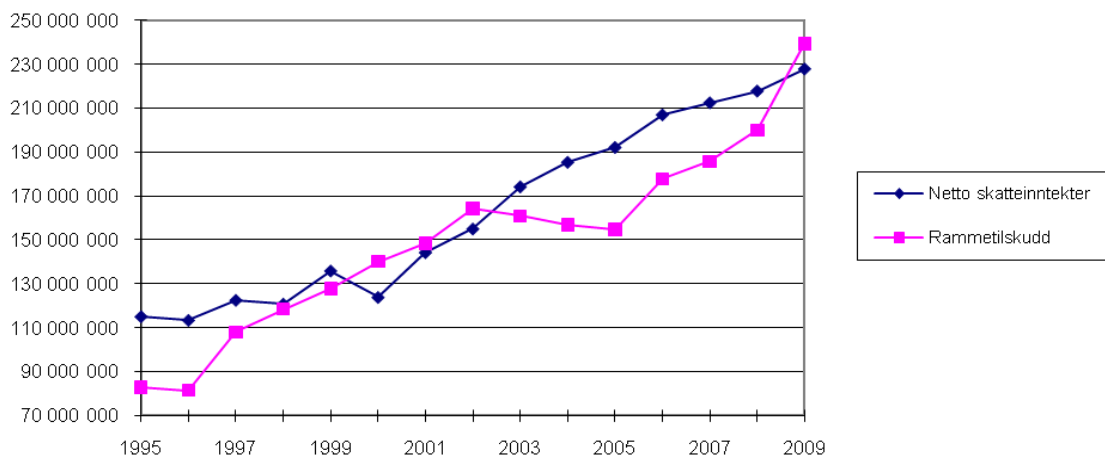
Skatteinntektene i 2009 ble på 227,8 mill. kroner, som er en økning på 4,6 prosent sammenlignet med året før.

Rammetilskuddet i 2009 ble på 239,4 mill. kroner. Dette er en økning på 19,7 prosent fra 2008. Samlet er summen av skatt og rammetilskudd ca. 2,4 mill kroner over revidert budsjett for 2009.

Eiendomsskatten ga en inntekt i 2009 på 16 mill. kroner. Eiendomsskatten utgjør nå en betydelig inntekt for kommunen.

Samlet er det en økning i de frie inntektene på 11,6 prosent.

Skatt og rammetilskudd 1995-2009

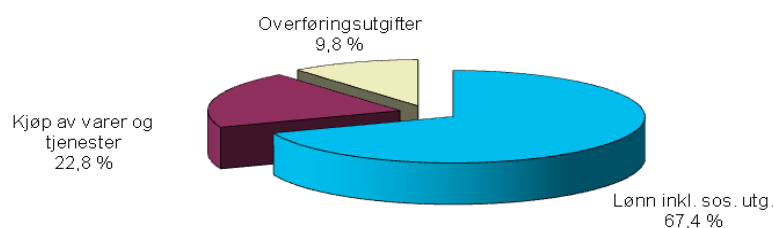
Driftsutgifter kommune

Tabellen under viser utviklingen de siste årene når det gjelder driftsutgiftene.

Utvikling i utgifter	Beløp i hele 1000 kroner					Endring 2008- 2009
	2005	2006	2007	2008	2009	
Lønn, inkl. sos. utgifter	359 447	383 122	424 055	466 860	526 899	12,9
Kjøp av varer og tjenester	96 327	108 796	102 179	135 524	177 940	31,3
Overføringsutgifter	55 633	63 244	70 112	72 847	76 768	5,4
Sum driftsutgifter	511 407	555 162	596 346	675 231	781 607	15,8

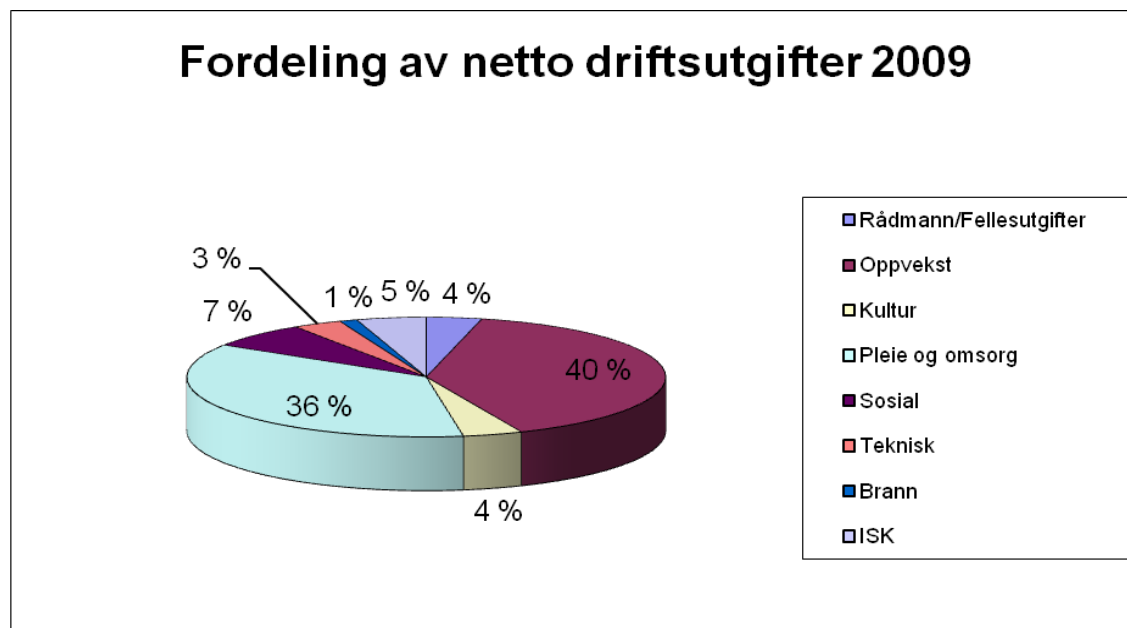
Kommunens samlede driftsutgifter øker med ca. 106 mill. kroner fra 2008 til 2009, tilsvarende 15,8 prosent. Økningen i lønns- og sosiale utgifter er på 60mill. kroner, tilsvarende en lønnsvekst på nærmere 13 prosent.. Avskrivninger er ikke tatt med i denne oversikten. Disse utgjør 35.083.335 kroner.

Fordeling av driftsutgiftene 2009

Utviklingen i driftsutgiftene

Nedenfor presenteres oversikt over kommunens driftsutgifter. Alle oppvekstområdene er slått sammen til en enhet, det samme er gjort for pleie og omsorgsdistriktene og alle enhetene innen Innherred samkommune. Det er små endringer i fordelingen mellom de ulike områdene siden 2008.

Som det går fram av diagrammet over utgjør Oppvekst og Pleie og omsorg 77 prosent av de totale netto driftsutgifter. Forbruket innenfor de åtte enhetene i ISK utgjør 5 prosent.

Finansposter

Tabellen nedenfor viser utviklingen i kapitalutgifter de siste årene.

Utvikling i kapitalutgifter	Beløp i hele 1000 kroner					Endring 2008- 2009
	2005	2006	2007	2008	2009	
Type utgift /inntekt						
Renteutgifter og låneomkostninger	16 430	19 561	26 903	36 006	35 024	-2,7
Renteinntekter og utbytte	3 925	5 016	8 704	13 576	8 386	-38,2
Netto renteutgifter	12 505	14 545	18 199	22 430	26 638	18,8
Avdrag på lån	20 729	22 219	15 563	17 282	19 501	12,8
Sosial- og næringslån	760	791	854	984	590	-40,0
Mottatte avdrag	382	514	751	734	648	-11,7
Netto gjeldsavdrag	21 107	22 496	15 666	17 532	19 443	10,9
Sum kapitalutgifter	33 612	37 041	33 865	39 962	46 081	15,3

De samlede netto rente og avdragsutgiftene er på ca 46 mill. kroner i 2009. Dette er en økning på 6,1 mill. kroner sammenlignet med 2008 og 16,2 mill. kroner høyere enn i 2007. Det er verdt å legge merke til at avdragene er på omtrent samme nivå i 2009 som de var i 2005. I samme periode er netto lån fratrukket husbanklån i samme periode økt fra 467 mill. kroner til 664 mill. kroner. Dette innebærer at den gjennomsnittlige nedbetalingstiden for kommunens lån er økt fra 16 til 38 år i denne perioden og nedbetalingstiden er økende.

Fondsavsetninger.

Utvikling i fondsavsetninger	Beløp i hele 1000 kroner					Endring 2008-2009
	31.12.05	31.12.06	31.12.07	31.12.08	31.12.09	
Type utgift / inntekt						
Disposisjonsfond	11 357 850	18 927 349	24 627 350	11 577 350	7 373 502	-4 203 848
Bundne driftsfond	11 073 479	14 506 626	16 702 556	21 622 617	18 508 216	-3 114 401
Ubundne kapitalfond	3 928 114	15 534 457	14 174 630	13 261 947	3 235 032	-10 026 915
Bundne kapitalfond	9 911 758	14 591 697	10 260 836	9 920 821	12 114 914	2 194 093
Sum fond	36 271 201	63 560 129	65 765 372	56 382 735	41 231 664	-15 151 071

Som det framgår av tabellen ovenfor er kommunens fondsavsetninger redusert med 15,2 mill. kroner fra 2008 til 2009. Til sammen er fondsavsetningene ved utgangen av 2009 på 41,2 mill. kroner. Det er spesielt viktig å merke seg endringen i disposisjonsfondet, som er redusert fra 24,6 i 2007 til 7,4 mill. kroner ved utgangen av 2009.

3.2 Investeringer

Oversikten viser investeringer gjennomført i 2009 med en kostnad større enn 1 mill. kroner.

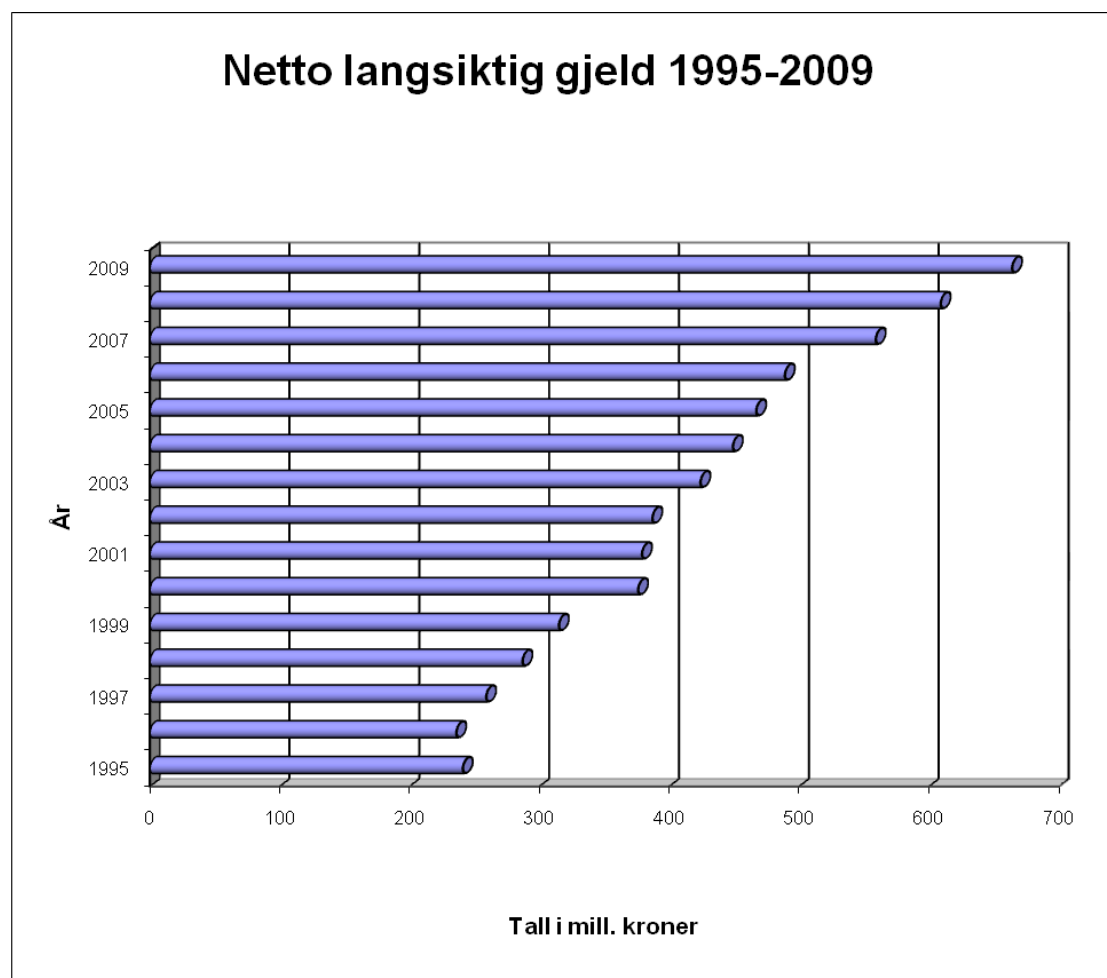
Investeringer 2008	Kostnad mill. kr.
IKT-investeringer	2,9
Kommunale bygg	2,2
Ørin Nord	6,4
Jernbaneundergang	6,6
Kommunale veger	1,9
Utbedring barnehager	1,4
Verdalsøra skoler	4,2
Vuku oppvekstsenter	33,8
Verdal Bo- og helsetun	2,9
Ørmelen skole	2,2
Kunstgressbaner	1,1
Gatelys	1,6
Stiklestad oppvekstsenter	3,6
Tiltak hovedplan vannforsyning	2,8
Vann Nordåkeren/Jernbanegata	1,1
Vann Fleskhus	1,8
Sanering eks. kloakk	3,8
Sanering kloakk Ørmelen	3,0
Sanering kloakk Nordåkeren/Jernbanegata	1,2
Kloakk Leksdal	1,5
Kloakk Fleskhus	2,5
Sum	88,5

3.3 Balanseregnskapet

Følgende tabell viser hovedtallene fra kommunens balanseregnskap.

Balanseregnskapet	Tall i hele 1000					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Eiendeler:						
Omløpsmidler	132 377	68 220	125 515	164 072	182 277	175 400
Anleggsmidler	954 056	1 057 144	1 146 726	1 242 396	1 356 798	1 486 783
Sum eiendeler	1 086 433	1 125 364	1 272 241	1 406 468	1 539 075	1 662 183
Gjeld og egenkapital:						
Kortsiktig gjeld	84 270	69 869	70 009	73 544	86 297	98 088
Langsiktig gjeld	955 772	989 614	1 099 511	1 214 873	1 331 207	1 449 253
Bokført egenkapital	46 391	65 881	103 232	118 051	121 571	114 842
Sum gjeld og egenkapital	1 086 433	1 125 364	1 272 752	1 406 468	1 539 075	1 662 183

I 2009 inngår det 650 mill. kroner i anleggsmidlene som er pensjonsmidler. I posten for langsiktig gjeld inngår 733 mill. kroner som er framtidige pensjonsforpliktelser. Korrigert for dette er summen av langsiktige lån, inkludert formidlingslån, på 716 mill. kroner ved utgangen av 2009.

Korrigert for lån som kommunen har opptatt og stilt til disposisjon for andre, er netto langsiktig gjeld økt fra 609 mill. kroner i 2008 til 664 mill. kroner ved utgangen av 2009.

Nøkkeltall i %	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Skattedekningsgrad	39,2	37,6	37,3	35,6	32,3	29,1
Skatte- og rammetilsk.grad	72,4	67,9	69,3	66,8	61,9	59,8
Resultatgrad	11,8	7,9	8,6	6,3	4,7	4,7
Rente og avdragsgrad	67,2	77,1	71,3	84,0	124,0	118,9

Skattedekningsgraden er forholdet mellom skatteinntektene og summen av driftsutgiftene, ekskl. kapitalutgifter. Skattedekningsgraden viser hvor stor del av driftsutgiftene som dekkes av skatteinntektene. Som det fremgår av tabellen dekker skatteinntektene en stadig mindre del av driftsutgiftene.

Skatte- og rammetilskuddsgrad er forholdet mellom summen av skatteinntekter, rammetilskudd og driftsutgiftene, ekskl. kapitalutgifter. Som tabellen ovenfor viser, finansieres en stadig mindre del av kommunens driftsutgifter gjennom frie inntekter. Dette betyr at utviklingen går i motsatt retning av det som statlige myndigheter har signalisert.

Resultatgraden er forholdet mellom brutto driftsresultat og summen av driftsinntektene, ekskl. kapitalutgifter. Resultatgraden viser således evnen til å dekke utgifter ut over de ordinære driftsutgiftene. Tall for 2008 viser et brutto driftsresultat, både i nominelle kroner og i prosent av driftsinntektene, er lavere enn noe annet år i perioden 2003-08.

Rente- og avdragsgraden viser hvor stor andel av brutto driftsresultat som går til å dekke kapitalutgifter. For både 2008 og 2009 er ikke brutto driftsresultat stort nok til å dekke kapitalutgiftene. Det er en meget uheldig utvikling.

3.4 Finansstrategi

Finansstrategi

Verdal kommunes finansstrategi er utarbeidet med hjemmel i Kommunelovens § 52 nr. 2 og Forskrift av 05.03.2001 om kommuner og fylkeskommuners finansforvaltning. Strategien skal forvaltes i samsvar med de til en hver tid gjeldende lover og forskrifter som påvirker finansfunksjonen. Ved endringer i lover og forskrifter, skal finansstrategien oppdateres. Kommunens finansforvaltning skal bidra til følgende:

- Sikre at kommunen oppnår en vedvarende finansiell handlefrihet, dvs. kommunens evne til å betjene nåværende og framtidige finansielle forpliktelser.
- Bedre kommunens handlefrihet i driften, gjennom økt avkastning på likviditeten og reduserte rentekostnader.
- Etablere en hensiktsmessig overordnet finansiell risikoprofil.

Finansstrategien gjelder for alle enheter i kommunen, og ble vedtatt av Kommunestyret den 22.04.2002, Sak 37/02. Rapportering av finansfunksjonens aktiviteter innpasses i kommunens øvrige regnskapsrapportering. I årsrapporten skal utfyllende kommentarer til aktiviteten gis.

Det er vedtatt en ny finansforskrift for kommuner og fylkeskommuner i 2009. Denne trer i kraft fra 1. juli 2010. Administrasjonen vil legge frem forslag til nytt finansreglement i løpet av våren 2010.

Innskudd

I henhold til den någjeldende finansstrategien skal minimum 50 % og maksimum 100 % av kommunens samlede midler være bankinnskudd og maksimum 50 % kan være sertifikater. Kommunen kan ikke plassere midler i obligasjoner, aksjer, grunnfondsbevis og ansvarlige lån. Fra sommeren 2008 valgte kommunen, i samråd med banken, å plassere en del midler i obligasjons-/sertifikatmarkedet.

Pr 01.01.2009 hadde kommunen en samlet plassering på pålydende 36 mill. kroner. 34 millioner kroner av dette var plassert i obligasjoner og 2 mill. kroner er plassert i sertifikater. Plasseringen i obligasjoner ble i ettertid vurdert til ikke å være i samsvar med kommunens finansstrategi og derfor solgt på forsommeren 2009. Meravkastningen i investeringsperioden i forhold til vanlig innskuddsrente ble ca. 200.000 kr.

Verdal Kommune har i 2009 for øvrig i all hovedsak hatt sin ledige likviditet på konto i kommunens hovedbank, til en avkastning i hovedsak knyttet til utviklingen i 3M Nibor korrigert for fast margin. Kommunen hadde pr.31.12.2009 et samlet innskudd i norske banker på 110,3 mill. kroner. Ved årets begynnelse var samlede innskudd på 121,8 mill. kr. (inkl. 35,2 mill i bokført verdi på sertifikater og obligasjoner).

Låneporteføljen.

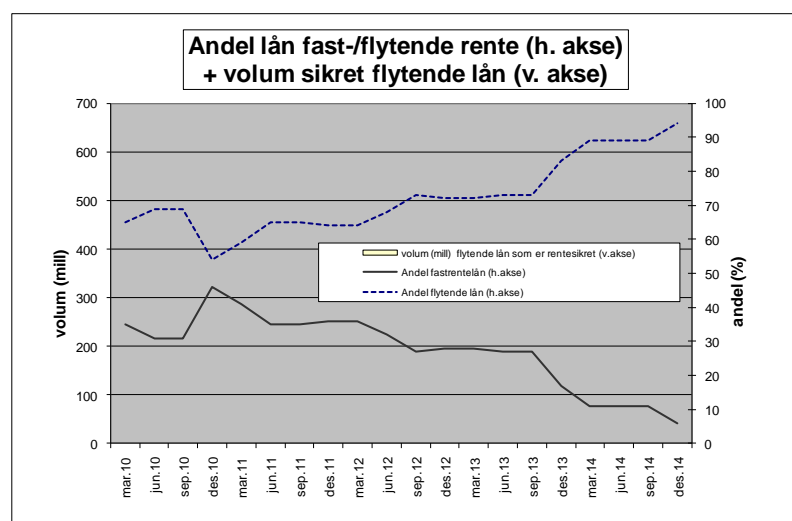
Verdal kommune hadde ved utgangen av 2009 en låneportefølje på 664 millioner kroner ekskl. lån i Husbanken. Porteføljen består av flytende lån som utgjør ca 56% og fastrenteposisjoner som utgjør ca 44%.

Kommunens flytende lån er knyttet til 3M nibor og rentejusteres hver 3. måned - med tillegg eller fratrukk for en fremforhandlet margin. Ved årsskiftet var prisen på flytende lån, før marginjustering, 2,05 %.

Utløpsmåned og -år	volum i mill	rente
mar. 10	55	3,060
mar. 11	35	4,175
sep. 12	50	4,690
mar. 14	50	3,458
des. 14	50	3,840
mar. 16	50	4,350

Fastrenteandel fremover.

Dersom man legger til grunn at planlagte låneopptak gjennomføres til flytende rente, det betales avdrag som planlagt, eksisterende fastrenter får stå urørt til de løper ut av seg selv og at det ikke tas grep for å etablere nye fastrenter - vil forholdet mellom lån med fast og flytende rente utvikle seg slik det er illustrert i grafen under.

Kilder til kreditt.

Kommunen benytter flere kilder for lån. Tabellen nedenfor viser at lånene er godt fordelt på flere långivere og at Kommunalbanken er største långiver.

Långiver	2009	andel
Kommunalbanken	300 899	0,45
KLP / Kommunekreditt	134 296	0,20
Verdipapirmarkedet	229 000	0,34
(tall i 1.000)	664 195	1,00

Nøkkeltall.

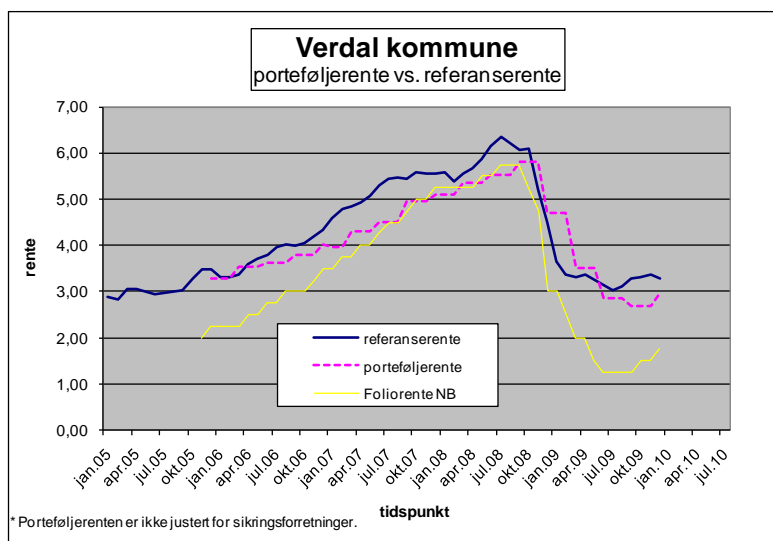
Om nøkkeltall pr 31. desember gjelder følgende:

- gjennomsnittlig porteføljerente var 2,96%.
- gjennomsnittlig rentebinding (durasjon) i porteføljen var 1,4 år.
- største enkeltlån i porteføljen var 100 mill. (flytende rente)
- innløsningsverdi (samlet overkurs dersom lånene skulle innfris ved årsskiftet) er 0,30% eller ca 2 millioner kroner. Disse tallene knytter seg til fastrentedelen av låneporteføljen.
- lånevolum som skal refinansieres innen ett år var 129 millioner.

Det har ikke funnet sted vesentlige markedsendringer for lån med kommunal risiko det siste året.

Benchmarking.

Kommunens gjennomsnittlige lånerente sammenlignes løpende med en referanserente som er relevant for kommunal lånerisiko. Referanserenten består av 3M nibor og 4-års fastrente (kommunal risiko) med en rentebinding (durasjon) på 2,5 år. Norges Bank sin styringsrente (foliorenten) fremgår også av grafen:

Avdrag.

Det er betalt 19,5 millioner i avdrag på lån i 2009. Avdrag på lån i Husbanken er da ikke inkludert.

Utsikter fremover.

Som en konsekvens av finanskrisen reduserte sentralbankene over hele verden sine styringsrenter kraftig fra høsten 2008. I 2009 har rentene vært på et lavt nivå, men noen få sentralbanker har så smått begynt å heve styringsrenten igjen. I Norge nådde styringsrenten sin bunn den 17. juni med et nivå på 1,25 %. Denne renten holdt Norges Bank frem til 28. oktober, da den ble hevet til 1,5 %. Den 16. desember ble styringsrenten på nytt hevet med 0,25 prosentpoeng, slik at den nå er 1,75 %. Ut fra rentebanen til Norges Bank forventes det at renten vil bli hevet ytterligere.

Forventningen om økt rente i 2010 er innarbeidet i kommunens budsjett.

Lånemarkedet.

I forbindelse med finanskrisen innførte en sentral långiver til kommuner og fylkeskommuner, Kommunekreditt, utlånsstopp. Dette skjedde høsten 2008. I løpet av 2009 er Kommunekreditt solgt fra Eksportfinans til KLP. Kommunekreditt har så vidt begynt å låne ut penger igjen og det antas at de sammen med KLP har et fullverdig utlånstilbud på plass i løpet av 2010. Det midlertidige bortfallet av Kommunekreditt som långiver til nye lån har ikke påvirket kommunen i 2009.

Ekstern bistand.

Kommunen benytter ekstern rådgivning i arbeidet med låneporteføljen.

3.5 Driftsresultat for kommunedelplanområdene

Kommunestyret vedtok netto utgiftsrammer for det enkelte virksomhetsområde ved behandlingen av budsjettet for 2009. ISK-enhetene gjennomgås i egen årsrapport.

Virksomhetslederne har brukt regnskapstall inkl. finansinntekter/finansutgifter og bruk av/avsetning til fond i sine rapporter. Dette avviker fra regnskapsskjema 1 B som viser regnskap ekskl. finansinntekter/finansutgifter og bruk av/avsetning til fond. Regnskapsskjema 1 B inngår i Kostrapporter og i rapporter til fylkesmannen. For å unngå forvirring viser oversikten under alle tall. Avvik vises i forhold til regnskapstall inkl. finanstransaksjoner og fond.

Ansvarsområde	Nto. dr.utg. regnsk. 2009	Fond, finansinnt/ utg, ramme- overf.	Regnsk. skjema 1B	Nto. dr.utg. regnsk. 2008	Fond, finansinnt/ utg, rammeoverf.	Regnsk. skjema 1B
		(skjema 1A)			(skjema 1A)	
Vuku, Garnes og Volden	32 868 368	-479 035	33 347 403	29 793 777	-236 000	30 029 784
Stiklestad og Leksdal	20 196 663	-338 000	20 534 663	18 315 962	0	18 315 953
Ørmelen og Verdalsøra	43 690 552	-1 207 479	44 898 031	40 069 823	-324 657	40 394 484
Verdalsøra ungdomsskole	29 958 929	-558 816	30 517 745	26 804 977	-36 603	26 841 579
Vinne og Ness	24 905 327	-484 780	25 390 107	23 479 089	-745 683	24 224 777
Oppvekst felles	-283 226	-128 963	-154 264			
Ressurssenter oppvekst	39 877 501	-46 682 541	86 560 042	32 454 692	-15 615 653	48 070 344
Oppvekst	191 214 113	-49 879 614	241 093 726	170 918 320	-16 958 596	187 876 921
Vinne og Vuku	65 937 751	-484 584	66 422 336	62 421 821	-1 214 333	63 636 154
Øra	89 307 620	-704 439	90 012 060	75 482 480	-3 270 994	78 753 477
NAV	32 991 668	-631 121	33 622 789	27 188 567	-2 673 000	29 861 570
Ressurssenter HOV	20 213 675	167 594	20 046 081	17 668 432	-1 864 534	19 532 963
Helse, velferd, pleie og omsorg	208 450 714	-1 652 551	210 103 265	182 761 300	-9 022 861	191 784 164
Kulturtjenesten	19 304 513	452 496	18 852 017	18 769 225	172 405	18 596 819
Kultur	19 304 513	452 496	18 852 017	18 769 225	172 405	18 596 819
Næring, landbruk og natur-forvaltning				0	0	0
Teknisk drift	15 922 741	2 422 684	13 500 057	12 821 217	940 200	11 881 016
Brann og beredskap	5 691 484	-	5 691 484	5 627 374	-100 000	5 727 375
Anlegg, infrastruktur, samfunnsikkerhet og miljø	21 614 225	2 422 684	19 191 541	18 448 591	840 200	17 608 391
110 Rådmannen	17 983 876	-706 435	18 690 312	18 076 386	-177 580	18 253 969
180 Rådmannen	-481 190 508	-467 279 687	-13 910 821	-432 151 229	-425 829 120	-6 322 109
Fellesområder og støttefunksjoner	-463 206 632	-467 986 122	4 779 491	-414 074 843	-426 006 700	11 931 860
Nto. dr.utg. ISK	22 623 068	-602 151	23 225 219	23 177 397	-374 411	23 551 808
ISK	22 623 068	-602 151	23 225 219	23 177 397	-374 411	23 551 808
Sum nto. dr.utgifter	0	-517 245 259	517 245 259	0	-451 349 963	451 349 963

3.5.1 Oppvekst

Nettoresultat 31.12.2009	Regnskap 2009	Årsbudsjett inkl. endr.	% forbruk	Avvik	Regnskap 2008
Vuku, Garnes og Volden	32 868 365	32 263 622	102	-604 743	29 793 777
Stiklestad og Leksdal	20 196 669	20 449 211	99	252 542	18 315 962
Ørmelen og Verdalsøra	43 690 556	42 544 876	103	-1 145 680	40 069 823
Verdalsøra ungdomsskole	29 958 930	29 446 289	102	-512 641	26 804 977
Vinne og Ness	24 905 325	25 496 722	98	591 397	23 479 089
Ressurssenter oppvekst	39 877 506	37 046 626	108	-2 830 880	32 454 692
Oppvekst felles	-283 226	1 303 182	-22	1 586 408	0
Oppvekst totalt	191 214 125	188 550 528	101	-2 663 597	170 918 320

Oppvekst har i sum et regnskap på 191 214 125 kroner. I forhold til budsjettet på 188 550 528 kroner innebærer dette et merforbruk på 2 663 597 kroner og et forbruk på 101,41 %.

Regnskapsoversikten viser at fire av virksomhetsområdene på oppvekst har et merforbruk mens to områder har et mindreforbruk. Resultatet bedres som følge av kommunalsjefens reservepott. Potten er ut over budsjett tilført 650.000 kr fra Stiklestad og Leksdal oppvekstområde. Dette var midler som var feilbudsjettet. Av potten er det fordelt 500.000 kr til Vuku, Garnes og Volden oppvekstområde, 500.000 kr til Verdalsøra ungdomsskole, 150.000 kr til Verdalsøra og Ørmelen oppvekstområde og 100.000 kr til Vinne og Ness oppvekstområde.

På Vuku, Garnes og Volden oppvekstområde har Garnes oppvekstsenter, Volden skole og Vuku barnehage har noe lønnsavvik i forhold til budsjett I barnehagene kompenseres dette med større inntekter. Antall barn har økt, og dermed også bemanningen. I Volden skyldes avvikene stort sett sykelønn-differanse. Lønnsavvikene er inndekt gjennom større inntekter på sykelønn og ved at stillinger er satt vakante ved permisjoner og sykefravær.

Hovedårsaken til avvik er leie av lokaler i forbindelse med renovering og utbygging av Vuku oppvekstsenter. Området er påført en ekstra kostnad i størrelsesorden 1 million kroner. Det betyr at området går i underskudd med ca. 600 000 kr. Uten disse leiekostnadene hadde området hatt et solid overskudd i 2009.

Flg. tiltak er iverksatt i 2009 for å sikre balanse mellom budsjett og regnskap:

- Stillinger er satt vakante.
- Innkjøpsposter på budsjettet er holdt igjen.
- Ny ledelsesmodell i Vuku har ført til betydelige innsparinger på vikarbudsjettet.

Det er ikke oppnådd noen spareeffekt gjennom strukturelle tiltak. Alle innsparinger er gjennomført med "ostehøvelprinsippet", eller ved å sette stillinger vakant.

Stiklestad og Leksdal har et positivt avvik mellom budsjett og regnskap som skyldes økte inntekter i form av statstilskudd, brukerbetaling og sykelønnsrefusjon. Området totalt har hele tiden vært styrt mot balanse. Drift i 2009 har vært i tråd med gitte rammer bortsett fra de avvik som er beskrevet.

På Verdalsøra og Ørmelen oppvekstområde har Verdalsøra barneskole fortsatt ekstra kostnader knyttet til undervisningslokaler, dvs. brakkerigg. Skolen er avhengig av å bruke brakker fram til nye arealer kan tas i bruk. Kostnadene anslås til ca. 250 000,- for barneskolen. Budsjettet ble lagt med forutsetning om full refusjon av ordningen med lærlinger. Enhetene må likevel dekke disse kostnadene, en merutgift ca. 100.000,-, jfr. rapport etter 2. tertial. Virksomhetsområdet har tilrettelagt likeverdig opplæring for nyankomne flyktninger i hht. Opplæringslova, med en merkostnad på kr. 350 000,-. Det skjedde en feilbudsjettering på kr. 500 000,- som gjaldt statstilskudd for morsmål og grunnleggende norsk ved skolene. Dette er rettet opp i budsjett 2010. IKT- lisenser som ble overført fra IKT-enheten ga en merkostnad på kr.160 000,-.

Flg. tiltak er iverksatt i 2009 for å sikre balanse mellom budsjett og regnskap:

- Driftsnivået ved skolene ble justert fra og med 01.08.09, men fikk ikke full effekt grunnet "nye" utfordringer etter skolestart ved begge skolene.
- Utnyttelse av perioder med vikarstopp er gjennomført, men har også hatt begrensninger for ikke å bryte gjeldene lover og forskrifter.

Å gjennomføre tilstrekkelige sparetiltak for å nå budsjettbalanse på dette området var utfordrende på grunn av utfordringer som ikke kunne planlegges: antall nyankomne flyktninger, elever fra asylmottaket, endringer knyttet til behovet for voksenoppfølging hos enkeltelever, tilflyttinger og gjesteelever.

Verdalsøra ungdomsskole har et negativt regnskapsavvik på 512.641 kroner. Dette skyldes tiltak opp mot elever med store behov, samt uforutsette/ikke budsjetterte utgifter i forbindelse med flytting av brakke fra Høkneshuset, IKT tilkoblinger ny brakke og grunnarbeider og tilpasninger av brakkene. Dette hadde en kostnad på: 310.000 kroner. I tillegg er det fakturert ikkebudsjetterte lisenskostnader på 70.000 kroner.

Tiltak for å sikre balanse mellom budsjett og regnskap:

- Restriktiv bruk av vikarer.
- Høsten 09 er det redusert 4 timer norsk II.
- Ikke innkjøp av nye lærebøker.

Området har hatt følgende effekt av sparetiltak i økonomiplan/budsjett:

- Verdalsøra ungdomsskole har tatt inn 1 årsverk fra og med januar 2010. Dette har også medført en reduksjon av spesialundervisning.
- Gjennomføring av leirskole på 8. trinn vil bli et samarbeidsprosjekt mellom skolen og foresatte. Skolen har lagt opp til at dette lar seg gjøre innenfor det statlige tilskuddet og medfører ikke økonomiske konsekvenser.

Verdalsøra ungdomsskole vil fra høsten 2010 få ytterligere en klasse mer, totalt 16 klasser. Romløsning er ikke løst i påvente av ny skole ved årsskiftet 2011/12.

Vinne og Ness har et positivt avvik som følge av høyere sykelønnsrefusjon enn forventet, og at NAV har dekket lønn for flere arbeidstakere som har vært i arbeidsavklaringsløp i 2009. Ut over dette har driften vært presset med bakgrunn i økte behov hos brukere i skole og SFO.

Ressurssenter oppvekst har netto lønnsutgifter i 2009 på 96 % av budsjettert. Dette fordi det pga manglende kvalifiserte vikarer ikke har vært satt inn vikar ved sykemeldinger og fordi vikarene i mange tilfeller har lavere lønn enn de fast ansatte.

Det er overforbruk på totale kostnader utover lønn. Utgifter til skoleskyss har økt da fylkeskommunen har kuttet dekning av midtskyssen. Kommunen må nå dekke dette selv.

I tillegg har takstene økt mer enn budsjettert.

Det er store og nye utgifter til skoleplass for fosterhjemsplasserte barn i andre kommuner. Dette som følge av at flere barn er fosterhjemsplassert i andre kommuner og at utgiftene til hver enkelt elev er blitt høyere. I tillegg er flere kommuner nå bevisste på å sende regninger for skoleplass til barnas hjemkommuner.

Utgifter knyttet til ulike deler av barnevernet har økt med nesten 1 mill. kroner mer enn budsjettert. Dette som følge av økt antall meldinger, rettsavgjørelser og at noen av de barna som er under omsorg har blitt eldre og dermed har blitt mye mer ressurskrevende. I tillegg må det i noen tilfeller kjøpes dyre tjenester av BUFETAT. Det er også et overforbruk på spesialpedagogiske tiltak i barnehagene utover det budsjetterte.

3.5.2 Helse, velferd, pleie og omsorg

Nettoreultat 31.12.2009	Regnskap 2009	Årsbudsjett inkl. endr.	% forbruk	Avvik	Regnskap 2008
Øra omsorgsdistrikt	89 307 618	86 658 764	103	-2 648 854	75 482 480
Vuku og Vinne omsorgsdistrikt	65 937 755	65 929 403	100	-8 352	62 421 821
Ressursenter HOV	20 213 676	20 209 385	100	-4 291	17 668 432
NAV	32 991 669	31 287 016	105	-1 704 653	27 188 567
Helse, pleie og omsorg totalt	208 450 718	204 084 568	102	-4 366 150	182 761 300

Helse, velferd, pleie og omsorg har i sum et regnskap på 208 452 727 kroner. I forhold til et budsjett på totalt 204 084 568 kroner, innebærer dette et merforbruk på 4 366 150 kroner og et forbruk på 102,1 %.

Dette skyldes i hovedsak merforbruk i de ulike hjemmetjenestene. Med den gjennomgangen vi er i ferd med forventes det at tilgangen av brukere ikke fremover vil øke like mye, da terskelen for tjenester må økes.

It-lisenser til ansatte utgjør 590.000 kroner. Disse har tidligere blitt belastet It- avdelingen og var ikke budsjettert. Økte utgifter til innkjøp av matvarer utover budsjett, utgjør 1,4 mill. kroner.

Brukerstyrt personlig assistanse er fortsatt utover tildelt ramme, men er i stor grad kompensert med innsparinger på avlastningsboligen og økte inntekter på resursskrevende brukere.

Institusjonstjenesten har et netto underforbruk på 1,8 millioner, blant annet på grunn av økte inntekter på resursskrevende bruker, noe som bidro til regnskapsunderskuddet ikke ble større.

3.5.3 Kultur

Nettoreultat 31.12.2009 – kultur	Regnskap 2009	Årsbudsjett inkl. endr.	% forbruk	Avvik	Regnskap 2008
Totalt	19 304 514	19 120 930	101	-183 584	18 769 225

Driften i virksomhetsområdet har i 2009 vært innen det normale. Innen totalrammen i kulturbudsjettet ligger også de kommunale driftsoverføringene til Den norske kirke.

De største avvikene i forhold til budsjett er:

- Refusjon til Nord-Trøndelag fylkeskommune vedr Verdalshallen som er 182.000 høyere enn fjorårets refusjon. Beregningsgrunnlag ligger i avtale mellom partene, og merutgiftene skyldes økte lønnsutgifter, høyere strømudgifter samt en del større vedlikeholdsarbeid som lakking av hallgolvet og oppussing av styrkerom.
- Det er inntekter på salg av bygdebøker på 118.000 som ikke er budsjettert. Disse inntektene må ses opp mot forskuttering av trykking av ny bok i 2009 som ble belastet kulturbudsjettet med en kostnad på 292.000 i 2008. Inntekter i 2008 var på 50.000.
- På tilskuddsposten "kirkelig administrasjon" er det et overforbruk på 92.000 som skyldes kompensasjon for lønnsøkning.
- I økonomiplan/budsjett 2009 var det ikke forutsatt sparetiltak i Kulturtjenesten. Det er derfor ikke iverksatt tiltak i forhold til dette inneværende år.

3.5.4 Næring, landbruk og naturforvaltning

Budsjett og regnskap inngår under støttefunksjoner

3.5.5 Anlegg, infrastruktur, samfunnssikkerhet og miljø

Nettoreultat 31.12.2009	Regnskap 2009	Årsbudsjett inkl. endr.	% forbruk	Avvik	Regnskap 2008
Teknisk drift	15 922 737	15 100 016	105	-822 721	12 821 217
Brann og beredskap	5 691 482	5 591 950	102	-99 532	5 627 374
Totalt	21 614 219	20 691 966	104	-922 253	18 448 591

Teknisk: Regnskapet for 2009 viser at det er et forholdsvis normalt år ved virksomhetsområdet. Regnskapet er oppgjort med en merutgift på 0,8 mill.kr. Dette skyldes i hovedsak merutgifter innenfor vann/avløpssektoren på 0,6 mill. kroner på grunn av at en ikke har truffet eksakt på avsetning til bundne driftsfond vann/avløp.

Innenfor tjenestene veg, park og kommunale bygg samsvarer regnskapet med budsjettert nivå.

Brann: Årsak til avvik skyldes i hovedsak to ting, overforbruk i forbindelse med utrykninger og havari på sambandsutstyr like før årsskiftet.

3.5.6 Fellesområder og støttefunksjoner

Nettoreultat 31.12.2009	Regnskap 2009	Årsbudsjett inkl. endr.	% forbruk	Avvik	Regnskap 2008
Rådmannen ansvar 1110	17 983 880	18 878 023	95	894 143	18 076 386
Rådmannen ansvar 1800	-481 190 508	-474 635 067		-6 555 441	- 432 151 229

Regnskap på rådmannens driftsområde, ansvar 1110, viser en besparelse på 894.143 kroner i forhold til budsjett. Dette skyldes at reservert bevilgning til fordeling i organisasjonen på ca. 2,1 mill. kroner ikke er fordelt ut. Samtidig har det vært et merforbruk på ca. 1,2 mill. kroner på driften som i hovedsak skyldes økte utgifter til næringsarbeid, til politisk virksomhet og tillitsvalgte.

På ansvar 1800 har det vært en merinntekt som hovedsakelig skyldes økte inntekter på skatt og rammetilskudd og på integreringstilskuddet, et positivt premieavvik og noe lavere kapitalutgifter enn budsjettert. Kompensasjon for investeringsmomsen ble samtidig noe lavere enn budsjettert.

3.5.7 Innherred samkommune

Det er utarbeidet egen årsrapport for Innherred samkommune. Verdal kommunes andel til samkommunen fremgår av tabellen under.

Nettoreultat 31.12.2009	Regnskap 2009	Årsbudsjett inkl. endr.	% forbruk	Avvik	Regnskap 2008
Kommunens andel til ISK	22 623 068	23 309 052	97	-685 984	23 177 397